

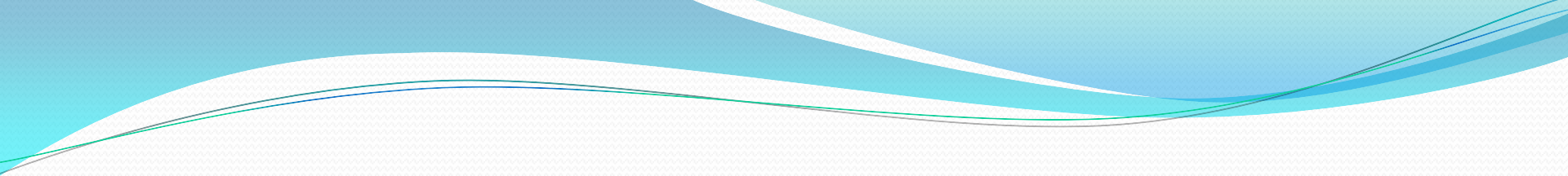
Igiena policlinicii stomatologice

CATEDRA IGIEN GENERALĂ

dr.med., conferențiar universitar Elena Ciobanu

Cerințe igienice față de amplasarea policlinicilor stomatologice

Amplasarea policlinicilor stomatologice se efectuează în baza *proiectării*, unde numărul încăperilor, planificarea și dimensiunile acestora corespund cerințelor igienice.

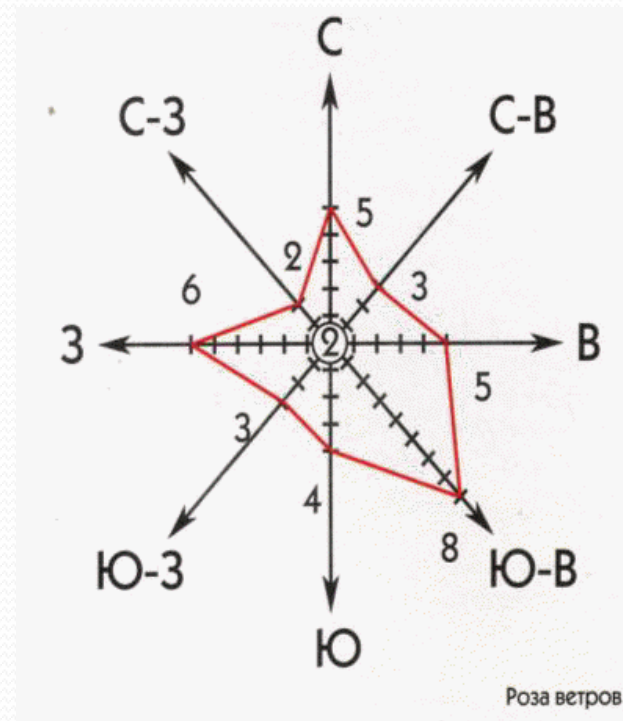
Policlinicile stomatologice vor fi amplasate în corespundere cu planul general al localității, ținând cont de distanța până la unitatea administrativă deservită. Se va lua în calcul prezența căilor de acces, relieful localității, caracteristica igienică a solului etc.

Relieful localității trebuie să asigure scurgerea apelor meteorice. Solul trebuie să fie uscat și cu un nivel scăzut al capacității de reținere a apei. Nivelul apelor subterane nu trebuie să depășească 1,5 m de la suprafața pământului.

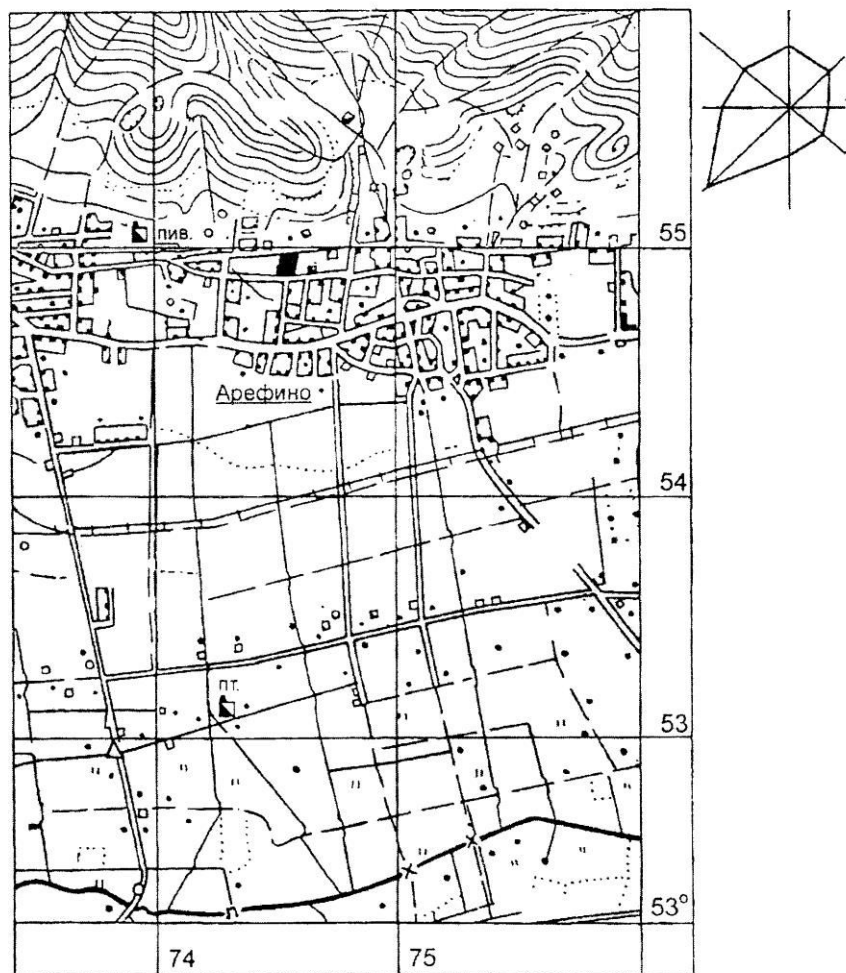
Policlinica stomatologică trebuie să fie amplasată la distanță de la sursele de zgomot și vibrație – automagistrale, căi ferate, depozite (nivelul zgomotului în încăperile policlinicii stomatologice nu trebuie să depășească 45 dB), surse de praf și alți factori de poluare a mediului ambiant.

La alegerea terenului pentru construcție se va ține cont de posibilitatea asigurării cu apă, energie termică, gaz și energie electrică, evacuarea deșeurilor lichide și solide.

Terenul de construcție trebuie să fie amplasat ținând cont de *roza vânturilor* în raport cu zona industrială, sau alte surse de poluare a aerului atmosferic.

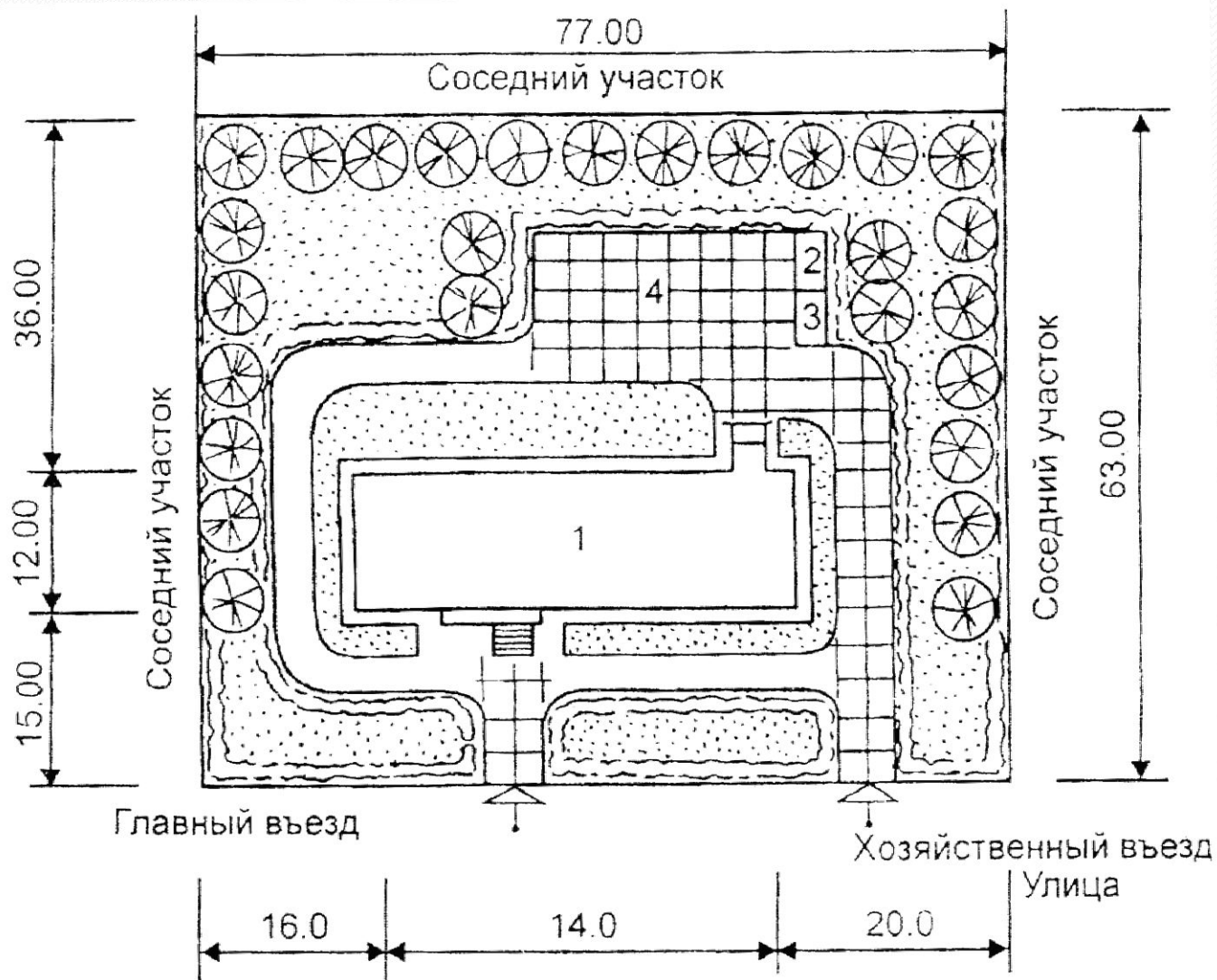

Locul amplasării policlinicii stomatologice în regiune se reflectă în planul situațional al proiectului.

Planul general – desenul (schița) terenului pe care se va construi viitoarea policlinică stomatologică.

Se permite amplasarea policlinicii stomatologice sau a cabinetului stomatologic în clădiri cu destinație publică și locativă. De asemenea, în încăperi cu destinație nelocativă, însă deseori nu se respectă normele igienice de suprafață pentru fotoliul stomatologic de bază și cel suplimentar.

Nu se permite amplasarea încăperilor stomatologice în subsol.

Încăperile stomatologice pentru primirea și consultarea copiilor și adulților trebuie să fie izolate, să fie asigurate cu intrări separate, vestiar, sală de așteptare și bloc sanitar.

Cerințe igienice față de teritoriul policlinicii stomatologice

Pe terenul policlinicii stomatologice nu trebuie să se găsească clădiri și instalații, care nu sunt funcțional legate de policlinica stomatologică.

În scopul protecției față de zgomot și praf de la automagistrale, policlinicile stomatologice trebuie să fie amplasate minim la 30 m de la sursele de poluare. Pe perimetrul terenului arborii vor fi plantați la o distanță de cel puțin 15 m de la clădire.

Pe terenul policlinicii stomatologice trebuie să fie amenajată o parcelă asfaltată pentru amplasarea containerelor pentru colectarea deșeurilor.

Cerințe igienice față de planificarea și sistematizarea interioară a încăperilor policlinicii stomatologice

Asupra condițiilor de muncă a medicilor stomatologi influențează amplasarea și sistematizarea încăperilor stomatologice, secțiilor, cabinetelor și laboratoarelor.

Suprafața cabinetului stomatologic (pentru un fotoliu stomatologic) trebuie să fie de 14 m², iar la majorarea numărului de fotolii într-un cabinet, suprafața trebuie să fie mărită cu 10 m² pentru fiecare fotoliu stomatologic suplimentar.

O cerință igienică esențială este respectarea înălțimii cabinetului, nu mai puțin de 3,3 m, ceea ce va asigura un volum de aer corespunzător, microclimat optim și reducerea poluării aerului.

Fotoliile stomatologice trebuie să fie amplasate într-un rând, de-a lungul ferestrei, ceea ce este condiționat de iluminarea naturală unilaterală a locului de muncă. Nerespectarea acestui principiu va duce la scăderea iluminatului natural în al doilea rând de fotolii.

Adâncimea cabinetului în cazul iluminatului natural unilateral nu trebuie să depășească 6 m.

Pentru finisarea interioară a încăperilor se folosesc materiale în conformitate cu destinația funcțională și omologate pentru utilizare în Republica Moldova.

Suprafața pereților, dușumelelor și tavanelor în încăperi trebuie să fie netedă, ușor accesibilă pentru dereticare umedă și rezistentă la prelucrarea cu detergenți și produse dezinfectante permise pentru utilizare.

În cabinetele cu regim de lucru uscat se recomandă următoarele finisaje a:

- pereților – vopsea din silicat,
- tavanului – var sau vopsea de emulsie,
- dușumelei – materiale cu proprietăți de termoizolare.

În încăperile cu regim de lucru umed, care se supun dezinfecției umede curente vor fi executate următoarele finisaje:

- pereții, la înălțimea încăperii – cu materiale hidrozistente,
- tavanul – cu materiale hidrozistente,
- dușumeaua – cu materiale hidrozistente; în sălile de operații – finisajele trebuie să fie antistatice.

La acoperirea dușumelei cu linoleum, marginea de lângă perete trebuie amplasată sub plintă, care va fi fixată între perete și dușumea, conexiunile fiind sudate în mod obligatoriu.

Locurile unde vor fi instalate lavoare și alte obiecte sanitare sau utilaje care, în timpul exploatarei pot umezi pereții și paravanele, vor fi finisate cu materiale hidrozistente, cel puțin până la înălțimea de 1,6 m de la dușumea și lățimea de cel puțin 20 cm de la fiecare parte a utilajului.

Suprafața internă și externă a mobilierului medical trebuie să fie netedă și confecționată din materiale rezistente la acțiunea detergenților, substanțelor dezinfectante și medicamentoase.

Pereții și dușumeaua în cabinetele stomatologice trebuie să fie vopsite în tonuri deschise cu coeficientul de reflexie al fondului nu mai mic de 0,4. Preferabilă este culoarea neutră gri deschis, care nu împiedică diferențierea nuanțelor mucoaselor, tegumentelor, dinților și materialului de obturare. Este demonstrat că culorile albastre ale pereților conferă tegumentelor paliditate, culorile oranj și roșie – maschează icterul pielii, mucoaselor și sclerei.

Alegerea nereușită a culorii pereților, utilajului în cabinetele stomatologice împiedică depistarea precoce a unor maladii (hepatita, criza hipertonică etc.), amplifică eșecul în restaurarea estetică a dinților.

Ușile și cercevelele ferestrelor vor fi vopsite în culori albe, de asemenea ele trebuie să fie netede și ușor de prelucrat.

În policlinicile de profil stomatologic - cabinetul chirurgical, sala de operații, încăperea specială dotată cu dulap de aspirație, în care se dezinfectează instrumentele, încăperea pentru pregătirea materialului, încăperea pentru personal (inclusiv, pentru spălarea mâinilor, vestiar etc.) – trebuie să aibă în perete ferestruici, pentru transmiterea materialului, evitând astfel coridorul.

Pentru a crea condiții optime de muncă este necesar ca:

- încăperile să fie asigurate cu energie electrică, apă și gaz,
- să existe un sistem organizat de colectare, neutralizare și reciclare a deșeurilor,
- să fie creat un microclimat optim (temperatura, umiditate și viteza curenților de aer).

Microclimat optim în încăperile medicale poate fi creat doar atunci când aceste încăperi sunt dotate cu sisteme de încălzire, ventilație și aer condiționat.

Parametrii normați ai microclimatului în încăperile stomatologice

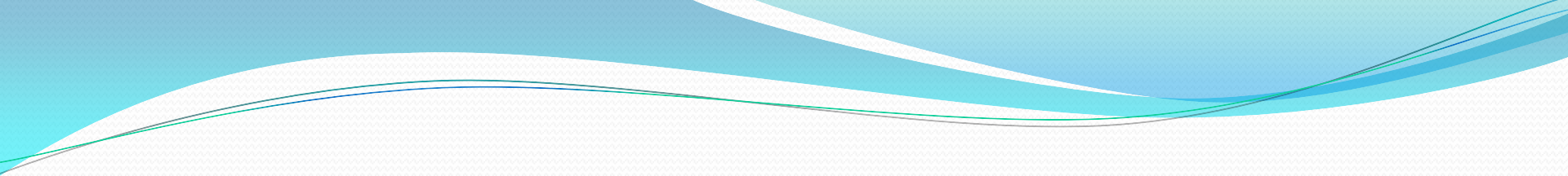
Anotimp	Temperatura (°C)	Umiditatea relativă (%)	Viteza curenților de aer (m/sec)
Rece (media/zi $T \leq +10^{\circ}\text{C}$)	18-23	40-60	0,15
Cald (media/zi $T \geq +10^{\circ}\text{C}$)	21-25	40-60	0,15

Încălzirea. Pentru a menține un microclimat optim, încăperile policlinicii stomatologice trebuie să fie dotate cu un sistem de încălzire centralizat cu apă. Temperatura suprafeței de încălzire nu trebuie să depășească 80°C. În conformitate cu cerințele igienice aparatele de încălzire pot fi instalate la peretele exterior sub ferestre. Suprafața acestora trebuie să fie vopsită uniform, accesibilă pentru prelucrare umedă și dezinfectare. Nu se admite amplasarea aparatelor de încălzire la pereții interiori.

Ventilația. În încăperile policlinicii stomatologice aerul poate fi impurificat cu substanțe specifice precum, aerosoli, bacterii (ca rezultat al preparării dinților), dioxid de sulf, bioxid de carbon, amine etc.

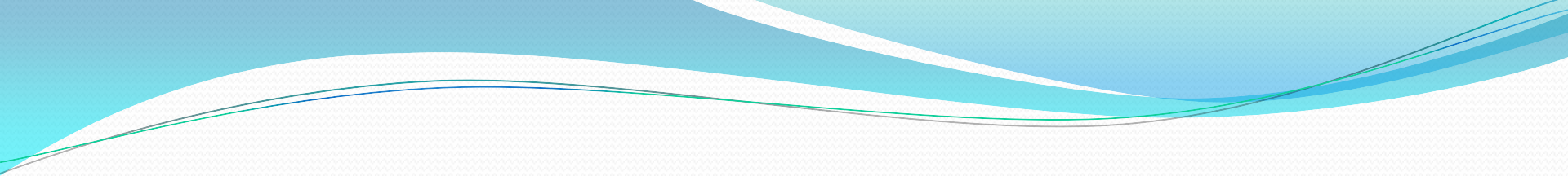
Pentru crearea unui microclimat optim și profilaxia infecțiilor nozocomiale, încăperile din policlinicile stomatologice trebuie să fie dotate cu ventilație artificială prin aspirație-refulare, asigurând un multiplu al schimbului de aer 2 + (refulare) și – 3 (aspirație). Acest lucru asigură îndepărtarea de zona de lucru a aerului poluat și refularea de aer curat.

Cabinetele terapeutice, laboratoarele etc. trebuie să fie echipate cu un sistem de ventilație locală prin aspirație (ex. hote, aspiratoare de praf, umbrele de aspirație etc.).

Indiferent de prezența sistemelor de ventilație artificială, încăperile policlinicilor stomatologice trebuie să fie dotate cu sisteme de ventilație naturală (orificii de ventilație naturală, ferestruici, oberlihturi etc.).

Sunt permise climatizatoarele, deoarece în încăperi pe perioada încălzirii centralizate umiditatea aerului este sub limita inferioară a normei, ceea ce influențează negativ asupra sistemului respirator, contribuie la poluarea aerului.

Pentru dezinfectarea aerului din încăperile stomatologice, a suprafețelor de lucru și utilajului medical este necesar să se utilizeze lămpi bactericide.

În cabinetul medicului trebuie să fie o lampă de cuarț (staționară sau mobilă) pentru dezinfectarea aerului în timpul pauzei între ture, înainte și după ziua de lucru.

Iluminatul. În încăperile stomatologice trebuie să persiste atât iluminatul natural, cât și cel artificial, pentru că activitatea stomatologului necesită o încordare permanentă a analizatorului vizual, în timpul diverselor manipulări, la diagnosticare, selectarea instrumentelor, în timpul tratamentului și completarea fișelor medicale.

Iluminatul trebuie să corespundă următoarelor cerințe igienice:

- să fie uniform,
- lipsa efectului de orbire,
- posibilitatea de a regla intensitatea și direcția razelor de lumină,
- să fi inofensiv pentru sănătate și mediul interior al încăperii.

Normele indicilor iluminatului natural în cabinetele stomatologice

Indicii iluminatului natural	Normele
Coeficientul de luminozitate (CL)	1:4 – 1:5
Coeficientul iluminării naturale (CIN)	Nu mai puțin de 1,5%
Unghiul de incidență	Nu mai mic de 27°

Geamurile cabinetelor stomatologice trebuie să fie orientate spre nord-vest, nord, nord-est, cu scopul de a evita acțiunea directă a razelor solare și supraîncălzirea încăperii.

Iluminatul artificial este destinat pentru a mări nivelul de lumină, în cazul unei iluminări naturale insuficiente. Iluminarea artificială trebuie să fie reprezentată de două sisteme - generală și locală.

Iluminarea artificială generală a încăperilor este asigurată de lămpile fluorescente (luminescente).

Lămpile fluorescente trebuie să furnizeze o iluminare de 500 lx și un flux luminos (de până la 100 lm/W). Lămpile fluorescente în funcție de luminozorul (fosfor) utilizat creează diferite compoziții spectrale de lumina. Lămpile LZC (lampă cu lumină de zi) și LRA (lampă cu lumină albă rece) sunt eficiente în cazul iluminării obiectelor pentru care se cere o precizie înaltă în alegerea nuanțelor de culori.

Nivelul de iluminare în cabinetele unde se utilizează aceste tipuri de lămpi trebuie să fie de 500 lx.

Cele mai bune surse de lumină pentru iluminarea locală sunt lămpile xenon și cu halogen, care asigură o diferențiere clară a culorii dinților și mucoaselor, de asemenea reduce suprasolicitarea analizatorului vizual. În timpul intervențiilor chirurgicale trebuie de folosit reflectoare care nu formează umbre.

Aprovizionare cu apă și gaz, canalizarea și utilizarea deșeurilor. În cazul policlinicilor stomatologice este rațional ca asigurarea cu apă și gaz, precum și canalizarea să fie racordate la sistemul centralizat.

Toate încăperile medicale trebuie să fie asigurate cu apă caldă și rece. Instalațiile stomatologice trebuie să fie asigurate cu apă. De asemenea, fiecare încăpere stomatologică trebuie să fie dotată cu lavoare separate pentru spălarea mâinilor și instrumentelor medicale.

Colectarea și neutralizarea deșeurilor solide din spitale

Obiectivul cerințelor și normelor igienice și tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activitățile medicale este reglementarea modului în care se colectează, ambalează, depozitează temporar, transportă și neutralizează aceste deșeuri. Pentru a preveni afectarea sănătății omului și contaminarea mediului e necesar să se acorde o atenție sporită deșeurilor periculoase.

Deșeurile medicale pot fi clasificate pe categorii:

- deșeuri nepericuloase (asimilabile cu cele menajere);
- deșeuri periculoase:
  - deșeuri anatomo-patologice
  - deșeuri infecțioase
  - deșeuri înțepătoare-tăietoare
  - deșeuri chimice și farmaceutice
  - deșeuri radioactive.

Etapele gestionării deșeurilor periculoase:

❶ colectarea și trierea - producătorul este responsabil pentru corectitudinea separării la sursă pe categorii a deșeurilor. Atunci când nu se respectă acest lucru, întreaga cantitate de deșeuri se tratează ca deșeuri periculoase.

② ambalajul în care se va face colectarea și care vine în contact direct cu deșeurile periculoase trebuie să fie de unică folosință și se va neutraliza odată cu conținutul. Codurile de culori ale ambalajelor în care se colectează deșeurile din unitățile medicale sunt: galben – pentru deșeurile infecțioase și tăietoare-înțepătoare; negru – pentru deșeurile asimilabile cu cele menajere.

③ depozitarea temporară este păstrarea pe o perioadă limitată a deșeurilor ambalate până la preluarea și transportul lor la neutralizarea finală. Depozitarea temporară trebuie realizată în funcție de categoriile de deșuri colectate la sursă. Durata depozitării temporare va fi cât mai scurtă posibil.

④ transportarea deșeurilor periculoase până la locul de neutralizare se face cu respectarea strictă a normelor de igienă și securitate în scopul protejării personalului și populației generale.

⑤ neutralizarea – metodele de neutralizare trebuie să asigure distrugerea rapidă și completă a factorilor cu potențial nociv pentru mediu și pentru sănătatea populației.

Cerințe față de utilajul stomatologic

Munca medicului stomatolog este ușurată de instalația stomatologică, care este elementul de bază al dotării cabinetului stomatologic.

Cerințele față de instalațiile stomatologice contemporane:

- alimentarea instalațiilor stomatologice se face pe contul aerului comprimat, purificat de particule mecanice, substanțe chimice și condensat. Utilizarea compresorului cu ulei nu exclude posibilitatea de impurificare a aerului cu particule de ulei, ceea ce dereglează procesul de polimerizare al materialului și duce la căderea plombelor;
- prezența sistemii de aspirație (a salivei și prafului) pentru înlăturarea aerosolilor și prafului, care se formează în timpul preparării cavitațiilor cariate;

- utilizarea instalațiilor stomatologice cu turbine cu răcire cu apă și aer și viteza de rotire a borului nu mai mică de 300 000 rotații/minut;
- utilizarea instalației stomatologice cu micromotor;
- prezența blocului-unit mobil, echipat cu: turbine și piese, pistol cu apă și aer, ultrasunet, fotopolimerizator etc.